



**ČESKÁ REPUBLIKA**

**Česká školní inspekce**

**Olomoucký inspektorát - oblastní pracoviště**

---

---

# **INSPEKČNÍ ZPRÁVA**

**Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova**

**Studentská 4, 796 40 Prostějov**

**Identifikátor školy: 600 015 301**

**Termín konání komplexní inspekce: 23. - 25., 28., 29., 30. leden a 4. únor 2002**

<b>Čj.</b>	134 05/02-05058
<b>Signatura</b>	km3zv102

## CHARAKTERISTIKA ŠKOLY A JEJÍCH SOUČÁSTÍ

Reálné gymnázium a základní škola města Prostějova bylo založeno v roce 1992. V budově byla původně umístěna základní škola s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů. Škola také ve spolupráci s Krajským pedagogickým ústavem Brno ověřovala experimentální osnovy vzdělávacích programů základní školy. Zřizovatel školy (město Prostějov) založením reálného gymnázia a jeho sloučením se stávající základní školou na tuto tradici navázal (profilací gymnázia na přírodní vědy).

Na prvním stupni základní školy se vyučuje podle vzdělávacího programu Obecná škola, druhý stupeň používá vzdělávací program Základní škola, oba obory gymnázia (šestiletý a čtyřletý cyklus) mají všeobecné zaměření. Základní škola i gymnázium jsou umístěny v jedné budově. V komplexu se nachází všechny součásti školy a tělocvična.

Škola je příspěvkovou organizací, sdružuje základní školu (dále ZŠ), reálné gymnázium (RG), školní družinu (ŠD) a školní jídelnu (ŠJ). Kapacita školy je naplněna na cca 80 %, základní škola eviduje ke dni inspekce 483 žáky (90 %), reálné gymnázium vyučuje 153 žáky v šestiletém cyklu a 121 žáka ve čtyřletém oboru (70 %). Školní družina je naplněna na 100 % stanovené kapacity. Ke dni inspekce bylo do ŠD zařazeno 100 pravidelně docházejících žáků. Družina také zajišťuje pedagogický dozor nad dalšími 20 dojíždějícími žáky. Ranní a odpolední provoz zabezpečují čtyři oddělení, prázdninový provoz není zaveden. Na částečnou úhradu neinvestičních nákladů spojených s provozem školní družiny stanovil zřizovatel rodičům žáků pevný měsíční příspěvek. Školní jídelna připravuje průměrně 950 jídel z povolené kapacity 1000 jídel (z toho 300 pro základní školu v Kollárově ulici, kam jsou obědy převáženy). Možnost stravování v budově školy využívá asi 70 % žáků, pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců RG a ZŠ.

Škola se prezentuje na internetových stránkách ([www.edunet.cz](http://www.edunet.cz)).

## HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

ČŠI se v průběhu komplexní inspekce zaměřila na hodnocení kvality výuky českého jazyka, cizích jazyků, hudební výchovy, dramatické výchovy na prvním i druhém stupni ZŠ a v gymnáziu, matematiky, fyziky, biologie, zeměpisu, výpočetní techniky (informatiky a výpočetní techniky) na druhém stupni ZŠ a v gymnáziu a volitelného předmětu ekonomika v gymnáziu. Současně byly žákům vybraných tříd devátého ročníku základní školy, sekundy víceletého gymnázia a posledního ročníku čtyřletého gymnázia zadány testy Scio, které zjišťují výsledky vzdělávání v českém jazyku, anglickém jazyku, matematice a obecné studijní předpoklady. Výsledky testování budou škole zaslány institucí Scio dodatečně po centrálním zpracování.

### Český jazyk a literatura

#### Vzdělávací program Obecná škola

Stanovená týdenní hodinová dotace neodpovídá učebnímu plánu, v prvním až třetím ročníku byla posílena na úkor předmětů s výchovným zaměřením (hudební výchova a výtvarná výchova). V důsledku odlišností obsahu používaných učebnic a požadavků učebních osnov deklarovaného vzdělávacího programu (tzv. druhá možnost) nebylo ve třetím až pátém ročníku naplánováno probírání některých mluvnických témat.

Stanovené vzdělávací cíle jednotlivých hodin byly voleny v návaznosti na probírané učivo, jeho obsah i rozsah byly adekvátní věku a schopnostem žáků. Ke zkvalitnění výuky přispělo užití

inovatívních metod a forem práce (prvky činnostního učení, vnímavý poslech, analýza a syntéza, zařazování problémových úloh). Didaktický efekt přineslo uplatnění mezi-předmětových vztahů s důrazem na přírodovědné učivo a zdravý životní styl. Emocionálního účinku bylo dosaženo vyvozením nové látky prostřednictvím srovnávací metody. K rozšiřování slovní zásoby byli žáci vedeni zařazováním diskuzní metody spojené se společným vyhodnocováním samostatné práce (zadávané podle její obtížnosti), řešením úkolů ve skupinách a v kruhu. Jejich manipulační schopnosti byly rozvíjeny prací s dvojrozměrnými názornými pomůckami.

Negativem byly dílčí metodické chyby ve výuce psaní, ojedinělý frontální způsob výuky založený na jednoslovných odpovědích žáků a zadávání obsahově nepromyšlené samostatné práce.

Kontrola sešitů prokázala dobrou úroveň žakovského písma, sešity jsou opravovány včetně kontroly následných oprav žáků.

Žáci byli ve vyučovacích hodinách motivováni především úvodním zařazováním básní, písní a pohybových prvků. Základem průběžné motivace k práci bylo povzbuzování, vřazování didaktických her a častá pochvala. Hodnocení žakovských výkonů bylo zaměřeno pozitivně, klasifikaci známkami učitelé využívali přiměřeně, oceňovali snahu a pokrok.

Výchova k rozvoji komunikativních schopností, dovedností a návyků (umění mluvit, naslouchat, číst a psát) byla pozorována především ve vyučovacích hodinách, v nichž učitelé uplatňovali skupinovou práci a řešení úkolů ve dvojicích.

### **Vzdělávací program Základní škola, gymnázium**

Standard vzdělávání předmětu je vhodně rozšířen zařazením volitelného předmětu seminář a cvičení z českého jazyka, literární seminář v posledních ročnících gymnázia a navýšením hodinové dotace českého jazyka v 9. ročníku. Časová dotace odpovídá učebním plánům, učivo je logicky rozčleněno do jednotlivých ročníků, osnovy jsou plněny. Cíleně je využívána provázanost výukových cílů s kulturně společenskými aktivitami školy (organizace exkurzí, kulturních a společenských akcí, návštěvy divadelních představení, koncertů, muzeí aj.). Kvalitu výuky i osobnostní rozvoj žáků také příznivě ovlivňuje účast v soutěžích a systematická práce se žáky se specifickými vývojovými poruchami učení.

Promyšlené plánování učiva a bezprostřední příprava učitelů kladně působí na organizaci výuky sledovaných předmětů. K efektivnímu průběhu přispívala logická struktura vyučovacích hodin, vhodně volené metody a formy práce (např. zařazení práce ve dvojicích, prvků dramatické výchovy, využívání mezipředmětových vztahů, práce s textem, odbornou a krásnou literaturou, prezentace výsledků žakovských úspěchů, individuální přístup). Psychohygienu práce příznivě ovlivňovala výuka ve školní knihovně. Zajištění provozu knihovny odbornou pracovníci i vybavení studovny umožňují praktikovat práci s různými zdroji informací, žáci mohou být systematicky vedeni k vyvozování vlastních závěrů a rozvoji čtenářských dovedností. Prostředí knihovny se studovnou tak současně působí motivačně. Velmi dobré materiálně-technické vybavení (didaktická a audiovizuální technika, názorné pomůcky, vhodné učebnice, knihovna se studovnou a internetem, knižní fond) a jeho pravidelné využívání celkově kvalitu výuky českého jazyka a literatury příznivě ovlivňuje.

Hodnocení výkonů žáků se zaměřuje nejen na oblast faktografickou, ale také činnostní. Promyšleným způsobem jsou také žáci vedeni k sebehodnocení, posouzení výkonu spolužáků a podle věku i individuálních schopností ke kultivovanému ústnímu i písemnému projevu.

V průběhu hospitací prokázala většina žáků jednotlivých vzdělávacích programů zvládnutí základních i rozvinutých prostředků komunikace, a to nejen ve vazbě na učitele, ale i mezi

žáky. Aktivně se projevovali zejména při zařazování efektivních metod a forem práce, kdy např. dokázali vyslovit vlastní názor nebo vystihnout podstatu problému.

Žáci se specifickými vývojovými poruchami učení byli v průběhu hospitací zohledňováni a hodnoceni v souladu s příkladně vypracovanými individuálními vzdělávacími plány.

***Výuka českého jazyka a literatury podle vzdělávacího programu Obecná škola je i přes nedostatky v plánování učiva hodnocena jako velmi dobrá. Kvalita výuky předmětu podle vzdělávacího programu Základní škola a v gymnáziu je příkladná.***

### **Cizí jazyk (anglický jazyk, německý jazyk, ruský jazyk)**

Stanovené týdenní hodinové dotace respektují platné učební dokumenty. Přínosem pro jazykové vzdělávání žáků prvního a druhého ročníku šestiletého studijního cyklu je navýšení minimální tříhodinové týdenní dotace o jednu vyučovací hodinu. Další pozitivní stránkou učebních plánů obou studijních cyklů gymnázia je zařazení volitelných předmětů konverzace v anglickém a v německém jazyce, v nichž si žáci zdokonalují osvojení studovaného jazyka, a nepovinného předmět ruský jazyk.

Na obsahovém a časovém rozvržení rámcových učebních osnov se podílejí příslušné předmětové komise, které řediteli školy garantují jejich správnost v rámci vymezených kompetencí. V plánování učiva nebyly zjištěny nedostatky.

V průběhu komplexní inspekce byla hodnocena výuka cizích jazyků ve vybraných ročnících základní školy a v obou studijních cyklech gymnázia.

Výuka probíhala v kmenových a ve dvou odborných jazykových učebnách, které však uspořádáním žákovského nábytku a audiotechnickým vybavením nevytvářejí optimální podmínky k rozvíjení řečových dovedností žáků ani podnětné učební prostředí. Funkčním užitím různých učebních pomůcek, audiovizuální techniky a vhodných textů z dalších zdrojů byla dodržována zásada názornosti. Nedostatečná je kooperace vyučujících německého jazyka při zajištění a volbě vhodných učebnic. Na psychohygienu výuky dbali důsledněji učitelé základní školy.

Rozsahem probíraného učiva byla respektována jazyková vyspělost žáků. Zvolené pracovní tempo bylo jen výjimečně nepřiměřené. Všichni učitelé vedli výuku v příslušném cizím jazyce, organizační pokyny byly většinou přesné a žákům srozumitelné. Ve verbální pedagogické komunikaci byly zjištěny ojedinělé nedostatky.

Strukturou jednotlivých vyučovacích jednotek a promyšleně zařazenými činnostmi učitelé prioritně sledovali rozvoj produktivních komunikativních dovedností žáků. Zejména v předmětu anglický jazyk měli žáci prostor pro uplatnění kooperace a současně i tvořivou samostatnou práci. V některých vyučovacích hodinách německého jazyka však převažovalo neefektivní mechanické a zdlouhavé procvičování gramatického učiva. K všeobecným pozitivům sledované výuky náleželo přiměřeně náročné zařazování poznatků z realití zemí příslušných jazykových oblastí k posílení sociokulturních kompetencí žáků, důsledně uplatňovaná zpětná vazba, průběžné hodnocení výsledků vyváženě zadávaných ústních i písemných úkolů a individuální pomoc méně úspěšným žákům. Při výuce ve třídách základní školy a v nižších ročnících gymnázia byly vhodně uplatněny prvky hudební, pohybové a dramatické výchovy.

Objektivní hodnocení při individuálním zkoušení a průběžné oceňování výkonů žáků při frontálním opakování přispěly k jejich aktivitě i pozitivní motivaci. Kladně působilo zhodnocení práce v závěru výuky, které však neprovedli všichni učitelé.

Pravidla komunikace mezi žáky a učiteli byla dodržována, psychosociální podmínky příznivě

ovlivňovaly průběh výuky.

***Výuka cizích jazyků je spíše nadprůměrná.***

## **Matematika**

V šestém až devátém ročníku ZŠ koresponduje naplánované učivo s učebními osnovami, princip kontinuity je zachován. Střídání aritmetického a geometrického učiva není zajištěno zejména v šestém ročníku. Kapitola Základy rýsování plánovaná na závěr devátého ročníku je pojata jako rozšiřující, nikoliv alternativní učivo. Učební osnovy gymnázia jsou plněny. Téměř ve všech ročnících byla výuka posílena o jednu hodinu týdně. Zařazením doporučeného rozšiřujícího učiva do jednotlivých ročníků povinně pro všechny žáky nejsou plně respektovány potřeby a zájmy žáků, resp. jejich budoucí zaměření. Žáci maturitního ročníku, kteří mají zájem o aplikaci matematicko-fyzikálních poznatků, se mohou zapojit do práce odborného semináře.

Organizace výuky a systém práce většinou odpovídaly věku žáků a složení tříd. Učitelé kladli důraz na zvládnutí algoritmů, hledání souvislostí, využití analogie při řešení úloh, snažili se rozvíjet logické myšlení. Rozdíl ve výuce v základní škole a gymnáziu byl patrný zejména v oblasti metod práce, motivaci a způsobu komunikace. Žáci ZŠ měli větší prostor k diskuzi a vyjádření názoru, aktivněji se zapojovali do vyučovacího procesu. Dostatečná pozornost byla věnována názornosti výuky a aplikaci učiva. Matematika v gymnáziu je vyučována na vysoké odborné úrovni s cílem předat žákům maximum znalostí, rozvíjet schopnost samostatně se orientovat v problému a zodpovědně je připravit k přijímacím zkouškám na vysoké školy. Vzájemná komunikace však probíhala převážně ve směru učitel žák, do diskuze se zapojovala jen část třídy. Účinná motivace byla spojena s problémovou výukou, vhodnou aplikací učiva a možností využívat alternativní postupy. Ojedinelé využití didaktické techniky mělo požadovaný efekt. Dílčím nedostatkem bylo, že v důsledku vyššího pracovního tempa a zavádění mnoha nových pojmů někteří žáci pouze pasivně přijímali informace a opisovali řešení z tabule. V některých vyučovacích hodinách neměli prostor pro dotazy, chyběla průběžná zpětná vazba.

Hodnocení výkonů žáků bylo objektivní, zpravidla zdůvodněné. Četnost klasifikace za pololetí je přiměřená. Probíranému učivu odpovídá rozsah a obsah namátkově kontrolovaných čtvrtletních prací, ke klasifikaci je využívána objektivní hodnotící stupnice. Rozbor práce a správnost řešení příkladů probíhá zpravidla v následující vyučovací hodině, hlubší analýza dosažených výsledků není prováděna.

Vysoká odborná zdatnost a verbální projev učitelů měly pozitivní vliv na průběh výuky obou vzdělávacích programů. Na uplatňované pracovní postupy reagovali žáci přirozeně. Jejich slovní projev se omezil na jednoslovní nebo velmi stručné odpovědi, rozvoji vyjadřovacích schopností nebyla věnována dostatečná pozornost.

***Kvalita výuky má spíše nadprůměrnou úroveň.***

## **Fyzika**

Rozvržení učiva v šestém až devátém ročníku ZŠ je vzhledem k daným hodinovým dotacím provedeno optimálně, odpovídá učebním osnovám. Počet a obsah laboratorních prací není stanoven, o jejich realizaci rozhodují jednotliví učitelé. Výuka fyziky v prvním až třetím ročníku čtyřletého cyklu a odpovídajících ročnících šestiletého cyklu gymnázia je posílena o jednu vyučovací hodinu, v posledních ročnících je vyučována v rozsahu dvě hodiny týdně, což odpovídá učebnímu plánu. Naplánované tematické celky korespondují s učebními osnovami, rozsah a hloubka však nebyly přesně vymezeny.

Výuka je založena na uplatňování efektivních metod práce, které umožňují aktivní osvojení

učiva. Učitelé žákům vytvářeli vhodné podmínky k diskuzi, prezentaci názorů, formulování a zdůvodňování hypotézy. Využívali dostupné učební pomůcky včetně audiovizuální techniky. Teoretické poznatky ověřovali pokusem, řešením adekvátních příkladů, vhodně byly využívány zkušenosti žáků a aplikace jevů v praxi. Žáci byli vedeni k hledání jevových souvislostí a vzájemných vztahů za předpokladu zvládnutí základních teoretických znalostí (definice, pojmy, vzorce, jednotky apod.). Samostatné práci nebo praktickým činnostem předcházela vhodná instruktáž a jednoznačné pokyny. K dílčím nedostatkům patřila slabší zpětná vazba, nedostatečný prostor k formulování odpovědi, komunikace učitelů jen s částí žáků třídy. Pro některé žáky nejnižších ročníků druhého stupně ZŠ bylo obtížné zaznamenat text do sešitu bez souběžného zápisu na tabuli.

Opakování a procvičování probíhalo v návaznosti na aktuální učivo. Zkoušení u tabule (ojedinělé) vhodně vedené formou rozhovoru poskytlo dostatečný obraz o úrovni vědomostí žáků. Hodnocení nebylo vždy řádně zdůvodněno. Frekvence známek je přiměřená.

Protokoly z laboratorních prací měly dobrou formální i obsahovou úroveň.

***Výuka fyziky má nadprůměrnou úroveň.***

## **Přírodopis, biologie**

Týdenní počty vyučovacích hodin obou předmětů i volitelných předmětů s přírodopisným zaměřením odpovídají učebním plánům. V důsledku jednohodinové týdenní dotace přírodopisu v sedmém ročníku základní školy, která je v daných podmínkách nedostačující, dochází ve volitelném předmětu praktikum z přírodopisu k částečnému pokračování teoretické výuky. Touto skutečností není plně respektován požadavek zaměření praktika z přírodopisu na rozšiřování učiva a na praktické biologické činnosti žáků.

Efektivní průběh výuky umožnily promyšlená stavba vyučovacích hodin i respektování zásad duševní hygieny žáků. Jejich pozornost a aktivitu udržovaly vhodně volené metody a formy práce (např. zařazování samostatné práce jednotlivců i ve skupinách, nácvik mikroskopických technik i využívání mezipředmětových vazeb). Učební pomůcky a prostředky didaktické techniky byly využity funkčně a v dostatečné míře. Výuka biologie v gymnáziu byla vedena na velmi dobré odborné úrovni, převážně tradičním výkladovým způsobem, který byl doplňován aktivizací žáků prostřednictvím problémových úkolů. V praktiku z přírodopisu (základní škola) žáci pracovali v souladu s požadavky na vzdělávání v tomto volitelném předmětu.

Interakce a komunikace v základní i střední škole byly převážně vedeny na úrovni učitel a žák, při uplatňování metod skupinové práce a řešení zadaných úkolů byla vzájemná komunikace mezi žáky výraznější.

Hodnocení výkonů bylo zaměřeno především na vědomosti žáků, méně na jejich aplikaci a získané praktické dovednosti. Motivačně působilo průběžné slovní hodnocení spojené s pochvalou. V klasifikaci výkonů žáků je vyvážený ústní a písemný způsob zkoušení.

Realizace plánovaných laboratorních prací vychází z materiálního vybavení školy, záznamy z nich jsou na velmi dobré úrovni.

Odborné vědomosti i komunikativní dovednosti žáků jsou také rozvíjeny jejich přípravou a účastí v biologické olympiádě a středoškolské odborné činnosti. Ekologická výchova je uplatňována zejména v průběhu vycházek a exkurzí.

***Výuka předmětů je velmi dobrá.***

## **Zeměpis**

Učební plán je dodržen, rozčlenění učiva odpovídá učebním osnovám.

Výuka předmětu v základní škole a gymnáziu probíhala na odlišné úrovni. Kladem výuky v základní škole byl zřetelný individuální přístup k žákům, samostatné řešení zadaných úkolů, zařazování různých forem práce a využívání prostředků audiovizuální techniky. Nedostatky v oblasti didaktiky i psychohygieny se projevovaly v nesprávném rozčlenění vyučovacích hodin, kdy rychlé pracovní tempo zejména v jejich závěru žáky zneklidňovalo. Často chybělo opakování nového učiva a vyhodnocení, jak byl splněn vytčený cíl. Výuka byla zaměřena především na získávání encyklopedických znalostí žáků, méně na jejich aplikaci v souvislostech. Žáci byli výrazněji motivováni při zeměpisných hrách a samostatných činnostech, kdy docházelo i k rozvoji jejich komunikativních dovedností. Málo efektivní je velmi časté hodnocení vědomostí žáků prostřednictvím písemných prověrek (nejvýrazněji se projevilo v šestém ročníku).

V gymnáziu se zeměpis vyučuje především v odborné učebně, která má vynikající vybavení. V průběhu části kontrolované výuky byly organicky používány prostředky audiovizuální techniky, vysokou efektivitou se vyznačovalo využití dalšího technicky dokonalého vybavení učebny. Interakce učitel - žák byla vynikající, umožňovala kvalitní předávání nových poznatků. Žáci byli aktivní, výrazně motivováni, jejich komunikace byla na velmi dobré úrovni. Výuka byla prováděna v návaznosti na dřívější znalosti žáků ze zeměpisu i na jejich vědomosti z jiných předmětů i ze sdělovacích prostředků. Hodnocení jejich vědomostí mělo motivační charakter. Nižší efektivitu měla výuka založená na převažující odborně erudované práci učitele, kdy žáci byli spíše příjemci informací.

Žáci, kteří se účastní práce zeměpisného kroužku, si vhodně rozšiřují své znalosti a dovednosti při častých vyjíždkách a exkurzích.

Škola organizuje zeměpisné soutěže. Žáci dosáhli výrazného umístění v okresním i regionálním kole zeměpisné olympiády a vynikajícího úspěchu ve středoškolské odborné činnosti (první místo v regionálním kole a druhé místo v celostátním kole). Komplexní pohled na krajinu získávají na tematicky zaměřených akcích pod názvem Geografický den gymnázia, při nichž navštěvují zeměpisně významné oblasti státu.

***Při výuce zeměpisu v základní škole se projevila slabá místa, výuka v gymnáziu je na kvalitativně vyšší úrovni.***

***Kvalita výuky má velmi dobrou úroveň.***

### **Občanská výchova, základy společenských věd**

Výuka obou předmětů probíhá plánovitě, v souladu s učebními osnovami. Kvalita výuky byla pozitivně ovlivněna pečlivou přípravou učitelů, jejich odbornými znalostmi a tvořivým přístupem k učebním osnovám. Podle možností zařazují besedy s odborníky a pracovníky z praxe. Využívali různé didaktické materiály a informační zdroje.

Při výuce učitelé vycházeli z praktických příkladů a z osobních zkušeností žáků, usilovali o vyváženost informativní a formativní stránky výuky vzhledem k charakteru třídy a aktuálním podmínkám. Uplatňovali různé metodické postupy a formy práce, zejména dialog a diskuzi se žáky, rozmanité situační hry, problémové učení, samostatnou i týmovou práci (referáty, dlouhodobější samostatné písemné práce). Současně učitelé upozorňovali na zajímavé společenské události.

Ve sledované výuce převažovalo pozitivní hodnocení výkonů žáků.

Žáci základní školy byli aktivní a bezprostřední, nebáli se vyjádřit svůj názor. Učitelé respektovali osobnost žáka.

***Kvalita výuky je velmi dobrá.***

## Hudební výchova

Obsah plánovaného učiva v zásadě odpovídá požadavkům učebních osnov zvolených vzdělávacích programů. Jednotlivé činnosti však nejsou systémově plánovány, čímž není dostatečně zajištěno rozvíjení všech hudebních schopností a dovedností žáků včetně návaznosti mezi prvním a druhým stupněm ZŠ.

Metody a formy práce na prvním stupni upřednostňovaly činnostní pojetí výuky a aktivní hudební projev žáků. Jednotlivé složky, které tvořily tematicky propojený celek, byly často střídány a vhodně prokládány relaxačními prvky. V instrumentálních činnostech byly využívány rytmické nástroje Orffova instrumentáře nebo uplatněny dovednosti žáků hry na klasické hudební nástroje. Nároky učitelů se však směrem k vyšším ročníkům výrazně nezvyšovaly, zejména zaostává rozvoj pěveckých dovedností. Hlasový projev žáků byl učiteli nevhodně směřován do nízkých poloh, zejména ve vyučovacích hodinách, kde nebyl uplatněn nástrojový doprovod. Téměř všude byl zcela opomíjen intonační, sluchový a rytmický výcvik.

Ve výuce na druhém stupni základní školy a v gymnáziu převládala teorie. K tematickým okruhům bylo přistupováno především naukově ve snaze o encyklopedické vyčerpání celé problematiky. Praktická složka byla zastoupena výrazně méně. Pěvecký výcvik, kterému byla věnována náležitá pozornost, byl veden s odbornou erudicí. Efektivitě výuky a kvalitnímu nastudování písní přispěly vynikající stylové klavírní doprovody učitelky. Účelně byla využívána reprodukční technika a množené notové materiály. Žáci jsou směřováni ke sledování hudebních aktualit a k návštěvám koncertů.

Komunikace ve všech hodinách byla bezproblémová, ze strany vyučujících se vyznačovala kultivovaností a zřetelnou mluvnou dikcí. Vhodně byla používána odborná hudební terminologie.

Hodnocení žáků mělo převážně motivační charakter. Nevhodné je písemné prověřování teoretických vědomostí a následná klasifikace žáků druhého stupně ZŠ. Tento způsob nesměruje k naplňování cílů hudební výchovy.

Ke kladům výuky patřila motivace častým povzbuzováními a pochvalou. Žáci měli možnost uplatnit své nástrojové dovednosti při písňových doprovodech. Výraznou motivací je každoroční příprava na veřejné vystoupení.

***Kvalita výuky má spíše nadprůměrnou úroveň.***

## Dramatická výchova

Předmět byl zaveden jako volitelný nebo nepovinný (případně jako zájmový útvar) pro žáky všech tří vzdělávacích programů. Časová dotace výuky odpovídá schválenému učebnímu plánu, tematické časové rozvržení učiva je přehledné a funkční.

Výuka předmětu byla obsahově vhodně zaměřena na simulační hry, rozvoj pohybových schopností žáků, tvořivé obrazotvornosti, na pěstování schopnosti sociálního citění a vzájemné spolupráce v rámci daného projektu.

Pozitivně působilo uplatňování námětových prvků a postupů založených na mezilidském kontaktu, zařazování nejrůznějších psychorelaxačních technik zaměřených na osobnostní a sociální rozvoj, rozvíjení představivosti a uplatnění prvků mimoslovní komunikace. Účinné bylo efektivní zařazování skupinových technik duševní práce (brainstorming) spojené s využíváním kruhu jako základního prostorového útvaru. Ke kladům zhlédnutých lekcí patřilo zařazování nejrůznějších dramatických cvičení a improvizací zaměřených na soustředěné a přirozené jednání při hře v roli, aktivizační účinek měl nácvik skupinového řešení problémových situací. Princip zpětné vazby byl průběžně uplatňován, výuka ve dvouhodinových blocích eliminovala časový stres a umožnila vyučování v širších souvislostech.



Účinná motivace žáků (dramatizace příběhu, zařazování diskuzní metody s využitím schopnosti empatie, vhodná aktualizace učiva) vycházela z principu dětské hravosti a směřovala k rozvíjení jejich aktivity a tvořivosti. Emotivně působilo slovní i pohybové vyjádření zážitků a zkušeností z her a cvičení. Při hodnocení práce bylo využito povzbuzení a pochvaly, byla oceňována přirozená aktivita a zájem žáků o předmět.

Výchova k souvislému ústnímu projevu a k umění naslouchat ostatním byla zaměřena především na pěstování smyslu pro spolupráci včetně návyku podílet se na společné činnosti při respektování odlišného postoje a názoru.

***Kvalita výuky dramatické výchovy je vynikající.***

### **Informatika, informatika a výpočetní technika**

Předmět informatika a výpočetní technika je v šestiletém gymnáziu vyučován v prvním až čtvrtém ročníku. Jeho celková časová dotace je v rámci povolených úprav navýšena. Ve čtyřletém gymnáziu je časová dotace dodržena podle učebního plánu. Žáci předmaturitních a maturitních ročníků, kteří se chtějí zdokonalit v práci na počítači, mají možnost navštěvovat volitelné semináře. V letošním školním roce jsou vyučovány dvě skupiny.

V základní škole je informatika volitelným předmětem, je zařazena v sedmém a osmém ročníku.

Rámcové učební osnovy obou předmětů zpracovali učitelé do podoby tematických plánů, které byly projednány v předmětové komisi a schváleny ředitelem školy. Při jejich tvorbě vycházeli učitelé z existujícího technického a programového vybavení školy, duplicita nebyla při plánování zjištěna. Probírané učivo je v souladu s plánem.

Příprava učitelů na výuku byla pečlivá a pozitivně ovlivnila její kvalitu. Organizace, metody a formy vedly k naplnění výukových cílů, které byly voleny s ohledem na individuální předpoklady a dovednosti žáků. Výklad nového učiva byl na odpovídající odborné úrovni a v souladu se současným stavem praxe. Učitelé vhodně využívali ve všech vyučovacích hodinách dataprojektor, což zvyšovalo názornost výkladu a přispívalo k vyšší efektivitě hodin. Žáci průběžně pracovali s počítači, po vysvětlení učiva měli dostatek času na jeho individuální procvičení. Zpětná vazba byla realizována na základě individuálního přístupu učitelů k žákům, průběžnou kontrolou plnění zadaných úkolů a prostřednictvím kontrolních či problémových otázek. Žáci plnící povinnou školní docházku nemají k dispozici učebnice. Základní učivo jim učitelé diktují do sešitů nebo žáci obdrží k jednotlivým tématům zpracované odborné texty.

Vstupní i průběžná motivace byla založena na alternativním způsobu řešení úloh a vycházela z praktické využitelnosti získaných dovedností. V interakci a komunikaci byla patrná snaha neustále žáky do procesu zapojovat a dílčími otázkami je evokovat k přemýšlení. Ve výuce byla respektována osobnost žáků, většina z nich prokazovala odpovídající dovednosti, pouze u některých byla patrná nejistota. Hodnocení žáků spojené s klasifikací nebylo v hodinách prováděno, nedostatkem většiny vyučovacích hodin byla absence shrnutí učiva v závěru hodin a zhodnocení práce žáků.

***Výuka má velmi dobrou úroveň.***

### **Ekonomika**

Ekonomika je volitelným předmětem pro žáky nejvyšších dvou ročníků obou cyklů gymnázia. Učební osnovu zpracoval učitel a schválil ředitel školy. K datu inspekce byla dodržena.

Výuka probíhala v běžných učebnách, které prostorově odpovídaly počtu žáků. Vybavení pomůckami je na běžné úrovni (doklady, formuláře), pro aktualizaci učiva využívá učitel

většinou vlastní odbornou literaturu, časopisy a žákovské referáty na aktuální témata.

Výuka měla tradiční průběh s odpovídající strukturou (cíl hodiny, opakování, výklad, shrnutí). Opakování učiva navazovalo na probrané učivo. Výklad nového učiva probíhal formou řízeného rozhovoru. Učitel postupoval v logických krocích, vedl žáky k aplikaci učiva, jako motivační prvek využíval příklady z praxe. K názornosti výuky přispělo i využití pomůcek (mapa, formulář). Učivo bylo interpretováno věcně správně a v souladu se současným stavem teorie a praxe. Tempo výuky bylo přiměřené. Prostor pro komunikaci učitel vytvářel. Přestože ekonomika je volitelným předmětem, do výuky se aktivně zapojila pouze část žáků, ostatní se do výuky zapojovali až po přímé výzvě učitele. Žáci nepracovali s odbornou literaturou ani učebnicemi, důležité učivo jim učitel diktoval, některé poznámky si zapisovali v průběhu výkladu.

Znalosti žáků učitel prověřoval frontálním opakováním bez klasifikace, které bylo zaměřeno nejen na vědomosti, ale i na jejich aplikaci na konkrétních příkladech. Frekvence známek byla přiměřená.

*Výuka má průměrnou úroveň.*

### **Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti**

*Průběh a výsledky vzdělávání pozitivně ovlivňují inovativní metody a formy práce i podmínky vzdělávání. Dílčí nedostatky byly zjištěny v plnění učebního plánu prvního stupně ZŠ, ve využívání efektivních metod a forem práce (matematika v RG, biologické praktikum v ZŠ, zeměpis v ZŠ, hudební výchova na druhém stupni ZŠ, německý jazyk a ekonomika v RG) a ve formě hodnocení výkonů žáků některých tříd. Příkladná je výuka dramatické výchovy ve všech vzdělávacích programech, českého jazyka a literatury podle vzdělávacího programu Základní škola a v gymnáziu.*

*Průběh a výsledky vzdělávání hodnocených předmětů jsou velmi dobré.*

## **HODNOCENÍ KVALITY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI ŠKOLNÍ DRUŽINY**

### **Organizace a průběh výchovně-vzdělávací činnosti**

Zvolené metody a formy práce odpovídaly požadavkům na specifičnost pedagogiky volného času dětí i daným podmínkám a složení oddělení. Pedagogické zásady byly dodrženy. Žáci mohli mezi jednotlivými odděleními volně přecházet, byl jim tak vytvářen dostatečný prostor pro individuální i skupinovou práci a ponechán dostatek času pro jejich spontánní aktivity.

Sledované činnosti (zvolené na základě dobrovolnosti) byly pro žáky dostatečně atraktivní a přiměřené jejich věku. V rámci odpočinkových činností byly voleny takové postupy, které odpovídaly individuálním potřebám a stupni únavy žáků. V řízených činnostech se vychovatelky vhodně zaměřily na rozšiřování dosud získaných dovedností a upevňování návyků, jejich aplikaci v praxi, v nových situacích, vztazích a souvislostech.

Manipulační schopnosti a dovednosti byly rozvíjeny prací s barvou a přírodními materiály i účinným využitím konstrukčních stavebnic. Uplatňováním diskuzní metody bylo vytvářeno pozitivní komunikační prostředí, motivace ke všem sledovaným činnostem byla dostatečně aktivizující. Možnost pro vyjádření vlastního názoru měli žáci především při vytváření společného programu.

*Zvolené formy a metody práce ve sledovaných činnostech podporovaly aktivitu a samostatnost žáků. Organizace činnosti školní družiny je velmi dobrá.*

## **HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ ŠKOLY A PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI ŠKOLNÍ DRUŽINY**

Podmínky vzdělávání jsou stylem řídicí práce managementu školy i invenčním přístupem velké části pedagogických pracovníků průběžně utvářeny tak, aby umožňovaly systematické naplňování vzdělávacích cílů zvolených programů a současně příznivě ovlivňovaly kvalitu výuky jednotlivých předmětů.

Pojetí **obecné školy** se daří naplňovat doplněním učebního plánu o dramatickou výchovu, kde je v plné míře vytvořen prostor pro osobnostní rozvoj žáka, využíváním inovativních metod a forem práce většinou učitelů, příkladnými materiálně-technickými a psychohygienickými podmínkami. Vzdělávací program vhodně doplňuje nabídka zájmových útvarů. Pozitivní výsledky vzdělávání podporuje zařazení nepovinného předmětu náprava specifických vývojových poruch učení. Negativem je posílení hodinové dotace českého jazyka na úkor předmětů s výchovným zaměřením.

Také způsob realizace vzdělávacího programu **Základní škola** umožňuje splnění poznávacích i hodnotových cílů. Rezervy zůstávají ve stylu výuky některých předmětů, kde převažuje uplatňování klasických didaktických postupů a výrazná role učitele. Příkladné je vybudování odborných učeben pro výuku českého jazyka a literatury a zeměpisu (škola se zapojila do projektů a v jejich rámci získala finanční prostředky). Poměrně jednostranná je nabídka volitelných předmětů na druhém stupni, kde jsou vyučovány předměty informatika a praktikum z biologie, pro žáky devátého ročníku je informatika nahrazena cvičením z českého jazyka a matematiky. Nabídka nepovinných předmětů je zaměřena zejména na sportovní a pohybové aktivity, vhodně ji doplňuje dramatická výchova a keramika. Žáci se mohou zapojit do činnosti zájmových útvarů, jejich nabídka je široká.

Výchovně-vzdělávací činnost **školní družiny** se řídí celoročním plánem práce, na který organicky navazují týdenní skladby zaměstnání. Plán je časově členěn, vychází z konkrétních podmínek a navazuje na zvolený vzdělávací program školy. Jsou v něm postíženy všechny oblasti práce školní družiny (odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti). Činnost školní družiny je sladěna se zájmovými aktivitami obou vzdělávacích programů, v jejím rámci pracují tři zájmové kroužky. Provoz zařízení je časově vhodně rozvržen. Jeho rozsah byl projednán s rodiči žáků i se zřizovatelem.

V **gymnáziu**, které má podle rozhodnutí o zařazení do sítě škol všeobecné zaměření, je v rámci školou deklarovaného profilu absolventa reálného gymnázia posílena hodinová dotace povinných přírodovědných předmětů (matematiky, fyziky, biologie, chemie) a pro všechny žáky je zavedena výuka deskriptivní geometrie. Nabídka volitelných předmětů umožňuje prohlubování osvojovaného jazykového, přírodovědného i společenskovedního vzdělání. Jsou zařazovány od pátého ročníku šestiletého studia a třetího ročníku čtyřletého studia. Výuku latiny škola nenabízí. Profil absolventa vhodně doplňuje výuka nepovinných předmětů ruský jazyk, sborový zpěv a sportovní hry. Škola vytváří příznivé podmínky a podporuje činnost žakovských zájmových skupin (hudba, divadlo atd).

Ze statistických údajů školy uvedených v Ročence 1998/1999 a Ročence 2000/2001 vyplývá, že při volbě maturitního předmětu měli žáci nejmenší zájem o zeměpis (8), dějepis (10), oba předměty nejsou vyučovány v posledních dvou ročnících studia, a deskriptivní geometrii (10), která je povinným předmětem v posledních třech ročnících studia. Nejčastěji konali maturitní zkoušku z biologie (46), základů společenských věd (38), matematiky (38), chemie (30), fyziky

(22) a výpočetní techniky (15). Úspěšnost při přijetí ke studiu na vysoké školy se trvale pohybuje kolem 85 %.

Celkově má škola pro žáky i pedagogické pracovníky vybudováno velmi dobré materiálně-technické zázemí, které nejen vyhovuje vyučovaným vzdělávacím programům, hodnoceným předmětům, činnosti dalších součástí školy (školní družina, školní jídelna), ale také respektuje individuální dispozice žáků s tělesným omezením a umožňuje relaxaci žáků i dospělých. Zázemí je také vytvořeno pro dodržování pravidelného pitného režimu. Prostředí školy je esteticky i tematicky podnětné, interiér školy a školní družiny vypovídá

o úspěších žáků, jejich zájmech a iniciativách. Průběžně jsou budovány odborné učebny, obnovovány a doplňovány sbírky s pomůckami, moderní audiovizuální technikou (např. dataprojektory), fond odborné literatury a učebnic, školní nábytek. Nadstandardní podmínky jsou vytvořeny pro výuku na prvním stupni a ve školní družině. Činnost družiny probíhá v samostatných, funkčně a esteticky vybavených hernách. Jejich prostor je variabilně využíván. Vybavení ŠD školními pomůckami, herním a výtvarným materiálem je na odpovídající úrovni.

Příkladné je zázemí pro předměty český jazyk a zeměpis. Také další odborné učebny (chemická, fyzikální a biologická laboratoř, dvě učebny výpočetní techniky, prostor pro dramatickou výchovu) mají pozitivní vliv na průběh a výsledky vzdělávání. Odlišné jsou podmínky pro výuku hudební výchovy. Na prvním stupni je uskutečňována v kmenových učebnách nebo prostorách školní družiny, k tomuto účelu nedostatečně nástrojově nebo didakticky vybavených. Pro výuku žáků vyšších ročníků ZŠ a gymnázia slouží specializovaná učebna s odpovídajícím didakticko-technickým i nástrojovým vybavením. Koncepční záměry vedení školy v materiálně-technické oblasti postihují zejména slabá místa a vycházejí z reálného stavu (např. potřeba rekonstrukce učebny pro výtvarnou výchovu, cizí jazyky, oprava školního hřiště).

Systematický přístup škola také prosazuje v personální oblasti. Pedagogický sbor je stabilní. Častější problémy se vyskytují při zajištění výuky cizích jazyků, což má následně negativní vliv na její celkovou úroveň. Odborná a pedagogická způsobilost pedagogických pracovníků je 100% v základní škole a školní družině. Až na jednu výjimku splňují kvalifikační předpoklady také učitelé gymnázia. Noví pedagogové jsou přijímáni na základě výběrového řízení. Účastí na vzdělávacích akcích pořádaných zejména okresními institucemi mohou učitelé a vychovatelky rozvíjet především pedagogické schopnosti, institucionální formu vzdělávání škola v současné době podporuje v oblasti dramatické výchovy. Získané zkušenosti a poznatky jsou aplikovány do výchovně-vzdělávacího procesu a působí příznivě na jeho úroveň (např. ve využívání efektivních metod a forem práce na prvním stupni, ve výuce dramatické výchovy, českého jazyka, fyziky, občanské výchovy a základů společenských věd).

Vytvořené podmínky působí pozitivně na možnost aplikace psychorelaxačních technik s různým stupněm využití jak ve škole, tak školní družině. Do značné míry je zařazují pedagogičtí pracovníci s invenčním přístupem k výuce i výchovně-vzdělávací práci školy (příkladná je péče o žáky se specifickými vývojovými poruchami a zdravotním postižením). Výsledky jejich činnosti vedení školy zohledňuje v přidělených nenáročných složkách platu, jejich výše je značně diferencovaná. Kritéria pro jejich přidělení jsou stanovena. Zejména v oblasti osobních příplatků, které mají vliv na úroveň přímé práce učitele a následně na kvalitu výuky jednotlivých předmětů, však nepůsobí motivačně. Kritéria nevymezují priority podle důležitosti a aktuální potřeby a nedefinují oblasti, které je nutné splnit, aby mohl být pedagogický pracovník oceněn jako všeobecně uznávaný odborník (pozn. toto zařazení bylo při stanovení výše osobního příplatku využito ve dvou případech).

Systém je také vytvořen v oblasti organizování činnosti školy, jejích součástí a v kontrolních mechanismech. Funkční je přenesení kompetencí na všechny vedoucí pracovníky. Povinná

dokumentace je řádně vedena, v organizaci vyučování všech tří vzdělávacích programů a v činnosti součástí školy nebyly zjištěny nedostatky. Přesto i zde má škola další prostor pro zkvalitňování podmínek vzdělávání, které mají vliv na jeho průběh a výsledky. Rezervy jsou v práci metodických orgánů, se začínajícími učiteli a v hospitační činnosti. Např. ve výuce hudební výchovy není zatím vytvořen systém v rozvíjení všech hudebních schopností a dovedností žáků a zajištěna návaznost mezi prvním a druhým stupněm; vše je ponecháno na plné odpovědnosti učitelů, není prováděna hospitační činnost. Předmětová komise (PK) matematiky pracuje v určitém stereotypu. Její činnost není systematicky usměrňována, přestože existuje dokument vymezující povinnosti a úkoly metodických orgánů. PK řeší zejména otázky organizační, plánování, sestavování čtvrtletních prací a materiálně-technického zabezpečení výuky. Činnost metodická a hodnotící prakticky chybí, vzájemné hospitace nejsou uskutečňovány z důvodu vlastního pracovního vytížení. Pozitivem je školou vypracovaný Vnitřní klasifikační řád, který reaguje na aktuální změny, je vyvážený a dává prostor žákům i učitelům. Neřeší však možnost přetěžování žáků písemným zkoušením (v žákovských knížkách žáků některých tříd druhého stupně základní školy bylo zjištěno neúměrně vysoké procento známek z krátkých písemných prací nebo diktátů). Výsledky vzdělávání jsou sledovány pololetně (statistické přehledy), analýza a opatření zpravidla chybí. Jako evaluační nástroje škola nepravidelně využívá centrálně zpracované testy (např. Scio, Kalibro).

Škola má vytvořen velmi dobrý informační systém směrem k žákům i pedagogickým pracovníkům, vnitřní operativnost je zvýšena využíváním elektronické školní pošty. Vychovatelky školní družiny se pravidelně účastní jednání pedagogické rady. Od června 1996 je škola připojena do počítačové sítě Internet. Informačním centrem školy je školní knihovna se studovnou, její odborné vedení a vybavení je příkladné. Pozitivní roli sehrává žákovský parlament, který poskytuje vedení školy odpovídající zpětnou vazbu. Některé aktuální informace škola získává také zadáváním dotazníků zákonným zástupcům žáků. Příkladná je prezentace školy a školní družiny na veřejnosti pořádáním kulturních, společenských a sportovních akcí (např. projekt „GO“, adventní koncert), účastí v soutěžích a olympiádách.

V dotazníku ČŠI zadaném zákonným zástupcům žáků a zletilým žákům vyjádřilo celkovou spokojenost se vzdělávacím programem školy 91 % respondentů (nejvýrazněji dominovala spokojenost s informačním systémem, materiálně-technickými a psychohygienickými podmínkami, hodnocením žáka, úrovně vzdělávání a vztahů mezi učiteli a žáky i žáky navzájem).

***V podmínkách vzdělávání a v podmínkách výchovně-vzdělávací činnosti školní družiny výrazně převažují pozitiva.***

## **HODNOCENÍ PODMÍNEK A ORGANIZACE ŠKOLNÍ JÍDELNY**

Vybavení kuchyně odpovídá počtu připravovaných jídel (950), postupně je nahrazováno nerezovým materiálem. Kulturní stolování umožňuje jak prostředí jídelny, tak počet míst u stolů (150).

Organizace stravování odpovídá podmínkám jídelny. Výdejní doba je stanovena v souladu s provozním řádem, časově oddělena je expedice jídel. Přestávky na oběd pro žáky jednotlivých tříd respektují výdejní dobu i požadavky na organizaci vyučování. Pedagogické dozory byly dodržovány podle rozpisu.

Namátkovou kontrolou nebyly zjištěny nedostatky v dodržování finančních, výživových a spotřebních ukazatelů. Finanční limity na nákup potravin jsou pro všechny věkové kategorie

stanoveny v souladu s platnou vyhláškou. Hospodaření s potravinami je sledováno denním porovnáním skutečného a plánovaného nákladu ve výdejce. Výživové normy jsou vyhodnocovány výpočtem doporučených dávek vybraných druhů potravin. Spotřební normy se řídí používanými recepturami pro základní a střední školy. Receptury nejsou podle potřeby upraveny, množství jídla je regulováno pouze množstvím vody. Ostatní ingredience jsou dodrženy podle receptury v návaznosti na počet strávníků. Tímto postupem je nepříznivě ovlivněna konzistence i kvalita jídla.

Všechny pracovnice školní jídelny vlastní platný zdravotní průkaz. Během pracovní doby je úzkostlivě dodržovaná osobní i provozní hygiena. Tepelná úprava jídla je dokončena v časové návaznosti na převoz do výdejny ZŠ Prostějov v Kollárově ulici a výdej do jídlonosičů. Teplota jídla v době kontroly neklesla pod bod stanovený hygienickou směrnicí.

Ve způsobu vedení jednotné evidence ŠJ nebyly zjištěny nedostatky.

Záznamy stravovaných osob a poplatků jsou zpracovány počítačově, strávníci jsou evidováni podle věkových kategorií. Poplatek žáků a studentů za jeden oběd koresponduje s vyšší finančního limitu na nákup potravin, dospělí strávníci hradí částku sníženou o příspěvek z FKSP.

Fyzickou inventurou namátkově vybraných druhů potravin nebyly zjištěny rozdíly mezi skladovou evidencí a skutečností.

***Podmínky a organizace činnosti školní jídelny jsou velmi dobré.***

<b>HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM</b>
--

#### **Hodnocení efektivity čerpání NIV**

Kontrola využití rozpočtových prostředků přidělených škole ze státního rozpočtu prostřednictvím Školského úřadu (dále jen ŠÚ) Prostějov byla provedena za hospodářský rok 2000. Celkový rozpočet neinvestičních výdajů (dále jen NIV) zahrnující mzdové prostředky včetně zákonných odvodů, prostředky na učebnice, učební pomůcky a školní potřeby a prostředky na ostatní náklady vyplývající z pracovně právních vztahů činil 14.676.000,-- Kč. Škola závazný ukazatel rozpočtu NIV ve výše uvedené částce nepřekročila.

Kontrolou účetních dokladů a následným porovnáním nákladových a výnosových účtů v hlavní knize vztahujících se k čerpání státního příspěvku k 31. prosinci 2000 byl zjištěn nulový hospodářský výsledek. Škola vyčerpala finanční prostředky státního rozpočtu ve stoprocentní výši a jejich podíl na celkových nákladech školy činil 72 %. Zbývajících 28 % nákladů školy bylo hrazeno z finančních prostředků přidělených škole formou dotace z rozpočtu zřizovatele.

#### **Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků**

Porovnáním údajů statistického výkazu Škol (MŠMT) P 1-04, roční rekapitulace mezd a analytických účtů mzdových nákladů s konečným rozpočtem školy k 1. listopadu 2000 bylo prokázáno, že závazné ukazatele mzdové regulace pro rok 2000 byly dodrženy. Skutečné čerpání prostředků na platy bylo vyšší z důvodu zapojení finančních prostředků z fondu odměn a ostatních zdrojů. Škola měla stanovený limit počtu pracovníků ve výši 73,55 a tento závazný ukazatel překročila o 2,13 pracovníka (vysoká nemocnost pedagogických pracovníků, čerpání mateřské dovolené).

Mzdové náklady a doprovodné náklady ke mzdám za rok 2000 činily 97,7 % z celkově přidělených finančních prostředků státního rozpočtu na NIV.

U všech pedagogických zaměstnanců bylo zkontrolováno zařazení do platových tříd, které odpovídalo platné zákonné normě. Sedm učitelů základní školy, kteří byli zařazení do 10. platové třídy z důvodu plnění míry vyučovací povinnosti i v gymnáziu, splňovalo předepsané kvalifikační požadavky. Zařazení zaměstnanců do platových stupňů bylo kontrolováno namátkově, u vybraných pracovníků nebyly zjištěny nedostatky.

Bezchybné bylo i přiznání a vyplácení příplatků za vedení, příplatků za práci přesčas, příplatků za dělenou směnu a dalšího platu u namátkově vybraných zaměstnanců. Zvláštní příplatky za třídnictví byly sice stanoveny v rámci rozpětí dle příslušného nařízení vlády, ale při jejich vyplácení zastupujícím pedagogům nebyla dodržena podmínka soustavnosti nutná pro jejich přiznání. Dle vnitřního platového předpisu školy náleží příplatek za třídnictví i pracovníkovi, který zastupuje třídního učitele déle než 5 dní. Tato část vnitřního platového předpisu je v rozporu s příslušným ustanovením nařízení vlády o platových poměrech zaměstnanců rozpočtových a některých dalších organizací, čímž je neplatná. Příplatek za třídnictví se poskytuje zaměstnanci, který práci třídního učitele vykonává soustavně (podle výkladu MŠMT nejméně jeden měsíc).

Kontrola se dále zaměřila na vyplácení nenárokových složek platu, které činily 12 % vyčerpaných finančních prostředků na platy zaměstnanců, jejich vzájemný poměr (81,2 % osobní příplatky a 18,8 % odměny) odpovídá doporučenému poměru dle metodiky MŠMT.

V roce 2000 došlo dvakrát k přehodnocení osobních příplatků v souladu s kolektivní smlouvou, a stejně jako odměny, i osobní příplatky byly stanoveny značně diferencovaně. Jejich zdůvodnění bylo provedeno písemně. Dva pedagogičtí pracovníci měli k 1. září 2000 stanoven osobní příplatek ve výši 53,6 % platového tarifu nejvyššího platového stupně, čímž jsou ohodnoceni jako vynikající, všeobecně uznávaní odborníci. Ani jeden z nich nevykonává v rámci své odbornosti přednáškovou nebo publikační činnost.

Kontrola dohod o pracovní činnosti a provedení práce neprokázala nedostatky. Dohody předložené ke kontrole splňovaly předepsané náležitosti a byly uzavřeny v souladu s platným právním předpisem.

Tvorba fondu kulturních a sociálních potřeb (dále jen FKSP) proběhla v souladu s platným právním předpisem. Její podíl z celkově přidělených prostředků NIV činil v kontrolovaném období 1,4 %. Vytvořené finanční prostředky FKSP byly ukládány na samostatně vedeném běžném účtu. Zásady jejich použití byly zapracovány v kolektivní smlouvě platné pro kontrolovaný rok 2000. Škola předložila písemně vypracovaný rozpočet příjmů a výdajů FKSP. Prostředky fondu byly použity v souladu s platným právním předpisem na stravování zaměstnanců, rekreační pobyty, zájezdy, kulturní akce, dary, sociální výpomoc a půjčky na bytové účely.

### **Hodnocení efektivity čerpání ONIV**

Finanční prostředky poskytnuté škole na ostatní neinvestiční výdaje (dále jen ONIV) tvořily 2,3 % z celkového objemu NIV přidělených škole ze státního rozpočtu, tj. 337.230,-- Kč. Přidělené prostředky na ONIV byly ze 47,5 % použity na úhradu nákladů spojených s pořízením učebnic. Ne všichni žáci, kteří plnili povinnou školní docházku, obdrželi učebnice v souladu s obecně závazným právním předpisem (viz str. 9). Učební pomůcky a školní potřeby tvořily 45,1 % z celkového objemu ONIV. Nákupy učebních pomůcek a učebnic byly realizovány v rámci omezených finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu. Nakoupeny byly běžné učební pomůcky jako jsou nástěnné zeměpisné a dějepisné mapy,

globusy, nástěnné obrazy do biologie, chemie, přírodopisu a jazyků, videokazety, 3 radiomagnetofony, náradí do tělesné výchovy a spotřební materiál pro výuku. Každý žák prvního ročníků obdržel školní potřeby v částce 200,-- Kč v souladu s obecně závazným právním předpisem. Zakoupené učební pomůcky byly řádně zapsány do inventáře a označeny přidělenými inventárními čísly. Příjem a výdej učebnic byl evidován na kartách. Kontrolou sledované hospodářské prostředky byly vedeny v souladu s obecně závazným právním předpisem. Náklady na cestovné představovaly 7,4 % z prostředků ONIV.

Čerpání finančních prostředků na ONIV bylo doloženo prvotními účetními doklady, které obsahovaly předepsané náležitosti a byly zaúčtovány v souladu s obecně závazným právním předpisem.

Při vyúčtování cestovních příkazů na lyžařský výcvik žáků proplatila škola vyšší náhradu za stravné v osmi případech a ve čtyřech případech proplatila náhradu jízdních výdajů dvakrát, a to jak zaměstnanci, tak dodavateli úhradou faktury. Celkový přeplatek na cestovních náhradách činil 1.810,-- Kč. Tím, že škola vyplatila zaměstnancům neoprávněně výše uvedenou částku, porušila nejen zákon o cestovních náhradách, ale i rozpočtovou kázeň.

### **Hodnocení efektivnosti čerpání účelových prostředků a hodnocení efektivnosti čerpání investičních prostředků**

V kontrolovaném období roku 2000 nebyly škole žádné účelové ani investiční prostředky v rámci rozpočtu ze Školského úřadu Prostějov přiděleny.

### **Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy**

Předložená výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2000 obsahovala všechny předepsané oblasti vyplývající z příslušné právní normy a její obsah byl v souladu se zjištěnými skutečnostmi.

### **Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům**

*Využití mzdových prostředků přidělených škole ze státního rozpočtu na rok 2000 hodnotí ČŠI jako efektivní. Finanční prostředky na ostatní neinvestiční výdaje přidělené školským úřadem byly použity hospodárně a efektivně na krytí výdajů spojených s výchovou a vzděláváním. Účelovost čerpání byla dodržena. Pouze při vyúčtování některých cestovních příkazů bylo ve dvanácti případech prokázáno jejich neoprávněné použití.*

## **DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ**

### **Problematika prevence sociálně patologických jevů**

ČŠI v rámci komplexní inspekce sledovala a hodnotila prevenci sociálně patologických jevů. Škola se problematikou systematicky zabývá, prevence sociálně patologických jevů není ve škole formální, podílejí se na ní všichni pedagogičtí pracovníci školy, problémy s těmito jevy vzniklé jsou řešeny okamžitě za účasti vedení školy, třídního učitele, školního metodika prevence, výchovného poradce a rodičů. Přesto se 50 % žáků gymnázia vyjádřilo, že distribuce a užívání drog nejsou ve škole ničím neobvyklým a 26 % žáků gymnázia nesouhlasí s tvrzením, že projevy šikany jsou ve škole ojedinělé a výjimečné. Důkazem, že škola o problémech ví a snaží se je řešit, je skutečnost, že 93 % respondentů je přesvědčeno, že pokud se jim ve škole stane nehoda, bude o ně dobře postaráno. Bezproblémová situace vyplývá z vyhodnocení dotazníků zadaných žákům základní školy. Pozitivně působí úzká spolupráce školy s pedagogicko-psychologickou poradnou. Naléhavé případy byly řešeny



s Policií ČR, v tomto případě však škola postrádala zpětnou vazbu a úspěšné řešení problému. Šíření negativních sociálně patologických jevů škola také předchází širokou nabídkou zájmové činnosti pro všechny věkové kategorie žáků.

## **VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ**

- Rozhodnutí MŠMT čj. 29 065/01-21 o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 28. prosince 2001
- Učební dokumenty vzdělávacího programu Obecná škola (čj. 24283/95-26), vzdělávacího programu Základní kola (čj. 16 847/96-2) učební dokumenty pro gymnázia (čj. 20 594/99--22, čj. 25 048/95-21-23, čj. 25 049/95-21-23)
- Inspekční zpráva čj. 133 477/98-05013 ze dne 2. prosince 1998
- Povinná dokumentace školy dle § 38 a) zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů:
- třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy tříd 1.A,B, 2.A,B, 3.A,B, 4.A,B, 5.A,B, 6.A,B, 7.A,B, 8.A,B, 9.A,B, 1.,2.,3.,4.,5.,6.N, 1.,2.,3.,4.V za školní rok 2001/2002,
- Vnitřní řád školy platný od 2. ledna 2002,
- rozvrh hodin na školní rok 2001/2002,
- záznamy z pedagogických rad za školní rok 2001/2002,
- personální dokumentace všech učitelů, pedagogických a provozních pracovníků zaměstnaných ke dni inspekce,
- kniha úrazů.
- Vnitřní klasifikační řád z října 1996
- Pověření pro předsedy předmětových komisí ze 4. září 2000
- Profil absolventa gymnázia zpracovaný ředitelem školy
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001, Ročenka 1998,1999, Ročenka 2000/2001
- Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2000, 2001
- Koncepce rozvoje školy v letech 2000 - 2002
- Časově tematické plány hodnocených předmětů na školní rok 2001/2002
- Plány kontrolní a hospitační činnosti ředitele školy a zástupců ředitele školy pro školní rok 2001/2002
- Časový a tematický plán práce zástupkyně ředitele pro základní školu pro 1. pololetí školního roku 2001/2002
- Záznamy z hospitací za školní rok 2001/2002
- Plány výchovného poradenství na školní rok 2001/2002
- Hodnocení školního roku 2000/2001
  
- Vybrané písemné práce z matematiky , slohové práce z českého jazyka, laboratorní práce z fyziky, přírodopisu za školní rok 2000/2001, 2001/2002
- Plány a zápisy z jednání předmětových komisí hodnocených předmětů za školní rok 2001/2002

- Zpracované samostatné praktické práce žáků ze zeměpisu školního roku 2001/2002
- Vybrané sešity žáků, žákovské knížky, studijní průkazy a příruční katalogy hospitovaných tříd
- Záznamy o komisionálních zkouškách školního roku 2000/2001
- Maturitní protokoly školního roku 2000/2001
- Školní plán prevence sociálně patologických jevů
- Záznamy z jednání s rodiči v souvislosti se sociálně patologickými jevy
- Zápisy z řízeného rozhovoru s ředitelem školy k sociálně patologickým jevům a s metodikem prevence
- Dotazníky pro žáky středních (5. N, 6. N) a základních škol (6. B, 7. A) k sociálně patologickým jevům
- Dotazníky ČŠI zadané zákonným zástupcům žáků a zletilým žákům (třídy 5. A, 8. A, 2. N, 3. V)
- Testy Scio z českého jazyka, matematiky, anglického jazyka a obecných studijních předpokladů (zadané ve třídách 9. B, 4. V, 6. N)
- Rozvrh dozorů na školní rok 2001/2002
- Obecně závazná vyhláška Města Prostějova č. 13/1993 ze dne 9. září 1993, kterou se s účinností od 1. ledna 1994 stanovuje příspěvek na částečnou úhradu neinvestičních nákladů mateřských škol, školních družin a školních klubů
- Výkaz Škol (MŠMT) V3-01
- Celoroční plán práce školní družiny
- Hospitační záznamy ČŠI
- Kolektivní smlouva ze dne 31. srpna 1999, Kolektivní smlouva platná pro rok 2000
- Výdejky potravin za leden - březen 2000, listopad a prosinec 2000, propočet výživových norem (spotřební koš) za leden - červen 2000 a prosinec 2000
- Finanční hospodaření s potravinami za leden - březen 2000 a říjen a prosinec 2000
- Jídelní lístky za leden - duben 2000, září 2000
- Soubor receptur pro stravování žáků základních a středních škol v zařízeních školního stravování
- Výkaz o společném stravování dětí a mládeže V 17-01 k 15. říjnu 2000 a k 15. říjnu 2001
- Záznamy stravovaných osob a poplatků za listopad a prosinec 2000
- Zdravotní průkazy pracovnice školní jídelny
- Skladová evidence
- Organizační směrnice k vedení účetnictví platná pro rok 2000
- Vnitřní platový předpis platný k 1. lednu 2000
- Statistický výkaz Škol (MŠMT) P 1-04 za 1. - 4. čtvrtletí roku 2000
- Rozpis rozpočtu neinvestičních výdajů na rok 2000 ze Školského úřadu Prostějov včetně úprav v průběhu roku 2000
- Výkaz zisku a ztráty za období roku 2000

- Rozvaha příspěvkových organizací za rok 2000
- Účetní knihy, účtový rozvrh a konta nákladových účtů vztahujících se k čerpání státního příspěvku na rok 2000
- Účetní doklady za rok 2000 ve vztahu k prostředkům přiděleným ze ŠÚ Prostějov
- Karty evidence učebnic
- Inventurní soupisy učebních pomůcek
- Rozpočet FKSP na rok 2000
- Účetní doklady a výpisy z běžného účtu FKSP za rok 2000
- Přehled učitelů, vyučovacích úvazků a kvalifikací
- Platový výměr k 1. září 2000 zaměstnance s osobním číslem 106
- Přiznání osobního příplatku s účinností od 1. září 2000 zaměstnance s osobním číslem 102
- Mzdová rekapitulace roku 2000
- Mzdové listy zaměstnanců za rok 2000
- Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr

## ZÁVĚR

- Vývoj školy má od poslední inspekce vzestupnou tendenci. Škola celkově postupně zlepšuje velmi dobré až příkladné podmínky vzdělávání (materiálně-technické a psychohygienické) a udržuje si nadprůměrnou úroveň v průběhu i výsledcích vzdělávání.
- Škole se daří naplňovat profil absolventa všech tří vzdělávacích programů. Výuka probíhá v souladu s pojetím vzdělávacího programu Obecná škola a Základní škola. Výchovně-vzdělávací program je vhodně doplňován nabídkou nepovinných předmětů a činností dvaceti pěti zájmových útvarů školy. Rozsah nabídky kroužků je příkladný. Dílčí nedostatky zjištěné v plnění učebního plánu na prvním stupni ZŠ neměly výrazně negativní vliv na průběh a výsledky vzdělávání. Jednostranná je nabídka volitelných předmětů na druhém stupni ZŠ. Disponibilní hodiny učebního plánu gymnázia byly využity jednak pro posílení dotace některých povinných předmětů (zejména přírodovědných) a jednak k zařazení volitelných předmětů v nejvyšších dvou ročnících studia. Nabídka volitelných a nepovinných předmětů je dostatečně pestrá a většině žáků umožňuje volbu podle zájmů.
- Kvalitu výuky příznivě ovlivňují vytvářené podmínky, aplikace efektivních metod a forem práce, individuální přístup učitelů a péče o žáky se specifickými vývojovými poruchami učení. Příkladná je výuka českého jazyka na druhém stupni základní školy, v gymnáziu a zařazení dramatické výchovy do systému vzdělávání. V ostatních sledovaných předmětech většinou převažují pozitiva. Dílčí rezervy byly zjištěny ve výuce matematiky, přírodovědného praktika, zeměpisu (rozdíly byly patrné zejména v oblasti využívání různých metod práce, motivaci a komunikaci), hudební výchovy, německého jazyka a ekonomiky (v podmínkách výuky, plánování a organizaci vyučování).
- Interakce a komunikace jsou vedeny především mezi učiteli a žáky, ojediněle se vyskytuje systematické zařazování spolupráce mezi žáky navzájem a uplatňování prvků sebehodnocení (český jazyk, dramatická výchova).
- Příkladná je prezentace škola na veřejnosti.
- Výchovně-vzdělávací program školy je vhodně doplňován činností školní družiny.
- V práci školní jídelny nebyly zjištěny závažné nedostatky.

- Hospodárným čerpáním prostředků státního rozpočtu v oblasti neinvestičních výdajů byl v plné míře zabezpečen vzdělávací a výchovný program školy. Prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly ve sledovaných oblastech vynaloženy efektivně. Jejich neoprávněné čerpání bylo prokázáno pouze u 1,4 % z celkové výše přidělených prostředků.
- Žákům základní školy a nižších ročníků víceletého gymnázia, kteří plní povinnou školní docházku, nebyly v souladu s obecně závazným předpisem bezplatně poskytnuty učebnice do předmětu výpočetní technika, informatika a výpočetní technika.

*Průběh a výsledky vzdělávání, výchovně-vzdělávací činnost školní družiny, podmínky školy i jejich součástí jsou hodnoceny jako velmi dobré.*

### **Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy**

Razítko

<b>Školní inspektoři:</b>	<b>Titul, jméno a příjmení</b>	<b>Podpis</b>
Vedoucí týmu	Mgr. Lenka Zedková	Lenka Zedková v. r.
Členové týmu	Ing. Petr Lipčík	P. Lipčík v. r.
	Mgr. Blahoslav Melhuba	Blahoslav Melhuba v. r.
	Mgr. Zonna Němcová	Z. Němcová v. r.
	MgA. Naděžda Ostránská	N. Ostránská v. r.
	RNDr. Ladislav Pluskal	Lad. Pluskal v. r.
	Mgr. Dagmar Raisová	Dagmar Raisová v. r.
	Mgr. Vít Široký	Vít Široký v. r.
<b>Další zaměstnanci ČŠI</b>	Ing. Markéta Tomečková Zdena Velková Hana Vyhnánková	

V Přerově dne 26. února 2002

### **Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy**

Datum převzetí inspekční zprávy: 6. března 2002

**Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu**

PhDr. Václav Kolář

Václav Kolář v. r.  
podpis

*Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.*

**Hodnotící stupnice**

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

**Další adresáti inspekční zprávy**

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2002-03-26	134 27/02

Krajský úřad Olomouckého kraje odbor školství, mládeže a tělov. Jeremenkova 40 A 772 00 Olomouc		
Zřizovatel: Město Prostějov nám. T.G.Masaryka 12-14 796 01 Prostějov	2002-03-26	134 28/02
Rada školy	není zřízena	-----

#### **Připomínky ředitele školy**

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.